

FOGLALAT: Magyarország és Erdély (kinevezések; budapesti napló: Budapesten a' nemz. nyelv terjesztőmódja; rabok nyilvános koldultatása nagypénteken, nemzeti játékszín; 's a' t.; budai jótékony nőegyesületet illető alapítványok; magyar gazdasági egyesület; Bereg megye évnegyedes közgyűlése; ungmegyei közgyűlési határozatok; Kecskemét haladási tekintetben; 's a' t.) Ausztria. Spanyolország (Arguelles corteselnök; elegy; 's a' t.) Franciaország (Paris megerősítése a' pairkamrában helybenhagyatva; az irodalmi tulajdon ügye megbukott; a' keleti kérdés még most is aggasztó; 's a' t.) Törökország (a' krétai zendülés, alexandriai hírek) Külföldi elegyhir. Legujabb. Gabonaár. Dunavízjárás. —

Magyarország és Erdély.

Ö cs. 's ap. kir. Fels. a' sopronyi váltó-törvényszék elnökét, Noszlop Ignácot, udv. tanácsos czimmal felruházni; a' kir. Helytartó-Tanácsnál K o l o s y Sándor fogalmazó-gyakornokot tiszt. fogalmazóvá, S p e c z Ant. kir. helytartósági titoknokot pedig nyugalomba helyezve kir. tanácsos czimmal díszesíteni kegy. méltóztatott. Továbbá

Ö cs. ap. fels. a' nm. m. kir. Htanács levéltára első lajstromzóját Zelenay Imrét legkegy. nyugalmazni méltóztatván: Ugyanazon nm. Helytartóság a' kiléptetnek helyébe Echterling Mihályt első, vacsarcsi Balás Károlyt nemes Csik-Szék és Szathmár vármegye bíráját 's levéltári első irnokot pedig 2dik lajstromzóvá 's ez által a' megürült utolsó irnokságra Ujváry Károlyt eddigi első járulnokot, végre utolsó járulnokká Boldizs Benőt hiv. szolgálatjuk tekintetéből kinevezni kegyeskedett.

Ö cs. 's ap. kir. fels. domanoveczy 's lestinei Z m e s k á l Mórictot Árva-megye első alispánját 's több izben volt országgyűlési követét cs. aranykulcsossá méltóztatott kegy. kinevezni.

Budapesti napló. Sok történik ugyan hazánkban 's így Pesten is az életkérdéssé vált nemzetiség terjesztése ügyében, így p. o. a' német polgárok és zsidó atyafiak gyermekeik mellett magyar dajkákat, magyar játszó társnékat s. t. tartanak; de ez nem elég, sőt annyiban hiányos, mivel ezekről megtanulnak ugyan a' gyermekek magyarul, de többnyire hibásan. A' cserébeadás is igen czélszerű 's alant vagy középsorsú, főleg sok gyermekkel, de kevés vagyonnal bíró szülékre nézve olcsósága miatt még kívánatos is, ha hogy jó erkölcsű családok 's gyermekek közt történik a' cserében nevelés. De hol e' körülmény hiányzik, ott erkölcsi kárt is vonhat a' növendékre; ez pedig főleg a' nő ifjúságnál legsajnosabb kárt okozhat, mivel az ebből kelő anyák, nők s. t. ha nemzeti érzésük, legnagyobb hatásuk lehetnek egykor a' nemzetiségre. Azért örömmel tudatjuk fővárosi olvasóinkkal, hogy itt helyben van egy eddig talán kevés ismert iskola nemesk ifjak, de leányok számára is, hol ezek csekély feltételek alatt, más tudományok és kézimunkák mellett, (mellyek itt épen ugy taníttatnak, mint akármely nevelő-intézetben) főképen a' hazai nyelvet magasztalásában tanulják és pedig gyorsan, mert más szót nem is hallanak. A' belvárosi magyar nemzeti iskola ez, mellynek buzgó és ügyes tanítóját a' ns városi főtanács és főképen a' mostani polgármester és igazgató ur három év előtt előbbi helyéről, t. i. József-városi állásáról a' mostanira iktatta. Ez alatt keletkezett itt a' fiú-gyermeki iskola mellett, mellynek növendékei 50ről 300nál többre szaporodtak, a' leányiskola, jelenleg több mint 30 növendéket számlálva. Könnyeket láttunk a' legközelebbi próbatétkor az igazgató 's más nem kis tekintetű hallgatók szemében csillogni, mély öröm 's illetődés miatt a' szép siker 's előmenetel miatt, mellyet minden nemű gyermekek a' hazai nyelvben épen ugy, mint minden más tudományban tettek; ki egy év előtt nem is értette a' hazai nyelvet, most folyton és tisztán beszélt, 's tudta nemesk a' közönséges, de újabb és gyéreb szavakat is, minthogy a' fáradsatlan tanító a' maga és mások által gyűjtött elfogadott újszavak lajstromát naponként ismételteti tanítványai által; hasonló lélek buzditja nejt is, innen és a' t. igazgató urnak atyai gondoskodása 's ápolásából magyarázható a' szép siker. Midőn azonban ez intézetnek örülünk, 's ezt mint kötelességéhez hivat dícsérjük, 's mindenkinek ajánljuk, nem ajánlhatjuk eléggé más nevelő és városiskolai intézeteknek is a' hazai nyelv szorgalmas kezeltetését, mert valóban itt már az idő, hogy ezek, kiknek kezdenek kellett volna e' nagy ügyért lángolni, a' közügyekhez legalább ne maradjanak el, mi eddig, fájdalommal legyen megjegyezve többnyire így történt; de ha jövőre is ebbeli hanyagságot veendünk észre a' nemzet főkivánata teljesítésében, nem mulasztjuk el az illy szent tisztelet felelő intézeteket az egész haza színe előtt méltán megróni. — Husvét hétfőn öröm volt látni, a' két főváros lakosinak sokkal nagyobb számban tódulását mulatni Gellért hegyére, mint már néhány év óta tapasztalni lehet. Minden esetre örvendetes jelenet az, midőn az alsó 's középosztályú nép legalább olly helyzetben van, hogy gondjait feledni tudja 's azon nyílt részvéttel bírja megragadni a' pillanat kínálkozó élveit, melly némileg vigasztaló eredménye azon öntudatnak, miszerint a' jelen nem épen elviselhetetlen, 's a' jövőnek reményei a' súlyost is feledetni képesek. Estefelől olly sűrű tömegekben hullámozott vissza Budáról a' tömérdek népség, hogy a' hidvámszedők alig bírtak ollykor ollykor néhány embert fizetésre szorítani. A' milly örvendetes vala ez ünnepi látvány, olly mélyen sebző és fájdalmas volt az, melly nagypénteken a' pesti megye- és városház előtt az arra menőket majd szánakozásra, majd méltó megütközésre gerjeszté. Régi szokás ugyanis Pesten 's tudunkra több más városban is, miszerint a' megyeház és városház kapuja előtt egy két rabot állítanak ki, 's mellőlök perselyt helyeznek az arra menők adakozásai elfogadására. E' szokás az idén is teljesült, még pedig legnagyobb ugynevezett csattanó hatásra számított készüléttel; a' megyeház kapuja előtt két szerencsétlen rab ült, egyik torzonborz nagy szakálu 's mogorva tekintetű férfi, hihetőleg, hogy a' keményebb természetű 's erőteljes jeleneteket szerető arramenőket csodálatra 's ennek következtében zsebbe nyúlásra bírja, másik ellenben ványadt, sovány, beteges tekintetű egyed vala, 's igen czélszerűleg választaték e' melodramai előadásra, mert valóban egy aszszony sem mehete

arra, kinek szívet az inség e' megtestesült jelképe szánakozásra ne indította volna, 's férfiakat is láttunk, kik hiában törekedtek nedvesülő szemeikben a' könnyűt rejtteni, és e' sohajjal távoztak: „Jó isten, milly állapotban kell azon börtönnek lenni, mellyből illy emberek kerülnek ki!“ Valóban elszomorító esemény, hogy illyesmit Pesten, a' haza e' ragyogó napjában kell látnunk, melly sugáraival az egész hazára fényt tartoznék árasztani! Az utcai koldulások már nemcsak Budapesten, hanem apróbb városokban is megszüntetvék, 's mégis Pestnek, az ország szívének, legtiszteltesb hatóságai, a' keresztyénség egyik legnagyobb ünnepén, nyilvános koldulást gyakoroltatnak! Most a' 19ik században, hol minden emberiséget lehel, midőn az iskolás gyermek is javításokul okosodik, most a' hatóságok egy pár boldogtalan beteges rabot nyilvánosan koldultatnak. 'S vagyon é ok, mellyel e' középkori szellemű bánásmódot menthetni? Alig lehetne alapost erre fölhozni. Miért csukatik be a' bűnös? Hogy javuljon meg. Javul e' az által, ha koldulásra hivatalosan állítják őt ki? Bizonyosan nem! Vagy talán olly szegények azon szerencsétlen rabok, hogy saját vagyonukkal teljességgel nem segíthetnek magukon 's ennélfogva így segítenek magok 's velők rokonsorsu rabfeleiken? Még ez esetben sem illő, igenis: nem illő hatóságilag koldultatni őket, hanem táplálni ruházni 's betegségeikben ápolni szükség őket, mert őket is saját képére teremté isten! Nincs tehát nyomos métség e' szokás további divatoztatása mellett, 's valóban ideje, hogy minélelőbb szűnjék meg. Ha pedig valamely hatósági pénztár olly szegény, hogy a' szerencsétlen rabokat az emberileg el-tartani nem bírja, ám dolgoztassa őket pénzért, de ne szoktassa azon mester-ség gyakorlására, mikép kelljen ép testtel 's lélekkel pirulás nélkül koldulniok. Kissé keserűn hangzanak talán e' szavak; de azért meg vagyunk győződve, hogy sérteni nem fognak senkit, és neheztelést sem szüendnek, mert hatóságink mindenkor dícséretesen buzognak a' nyilvánosság mellett, 's azért bizonyosan örömmel tapasztaladják, hogy sajtónk is követi szép példáját, s mindenkor nyíltan és tartózkodás nélkül állítja a' haza színe elébe azon visszaéléseket 's hibákat, mellyek nemzeti életünkre homályt vetnek. — Kora temetések ellen többször emeltek már panaszt, 's mégis nem rég történt, hogy Pesten egy szatócs szombaton reggeli 7 órakor meghalt, 's vasárnap délután 5 órakor már eltemették, tehát halála után 32 óra mulva, melly időből még 16 óra hiányzott, hogy a' kiszabott 48 óra beteljék. Mi czélből hozatnak üdvös határozatok, ha nincs ki azokat megtartsa, vagy megtartatásukat eszközölje? — Mitűn általánosan megismert igazsággá lett már, hogy a' test illő gyakoroltatása nélkül a' lélek sem fejlődhet ki olly tökéletesen, mikép azt mindenki ohajtáná, nem lesz fölösleg, most, tavasz kezdetekor, fővárosi ifjúságunkat figyelmeztetni, hogy f. hó 19ikén Pesten az ugynevezett Beleznyakertben, a' nemzeti színház mellett, ismét meg fog nyíttatni azon testgyakorlati iskola, melly a' legközelebb években már igen sok jót eszközöl. — Trattner Károlyi bűtüivel e' napokban jelent meg nyomos Értekezés Andaluziáról Spanyolországban, írta nagyolvasottságu Horváth Istvánunk. — Nemzeti színházunkban a' husvét zárnapok után f. hó 12ikén a' színpad teljes ünnepélyű kivilágítása mellett először adaték „Olga, a' moszkai árva“, szomorj. 5 felv., francziából ford. Földváry Ferencz; a' darab egészben véve is gyöngye, 's hosszúsága még kellemetlenebb; egyébiránt csakugyan nem valahelyén a' most már tökéletesen „nemzeti színházat“ moszka tartalmu fordított színművel megnyitni. Színészink Vörösmarty „Áldozat“ című új dramáját már rég tanulják, vajjon nem lett volna e' czélszerűbb 's illőbb színházunkat inkább azzal megnyitni? Nézők szép számmal jelentek meg az előadásra; 13ikán „Parisi naplopó“ vigj. 2 felv., ford. N. I.; ezt Vimercati mandolin hangversenye követé; 14ikén „Bájtal“, dalmű 2 felv., Mochonaky Amália mint műkedvelő Adina szerepét meglepő bájjal éneklé; 15ikén „Királyi parancs“, vigj. 4 felv., Toepler után ford. Láng Ádám; Farkas mint vendég II. dik Fridrik porosz király szerepében lépett föl. N. I. —

A' budai jótékony nőegyesületet illető alapítványok.) Fens. Ferdinánd Szász-Coburg fejedelmi hgné szül. Koháry Antónia hgaszszony, nem különben főm. özv. Koháry Ferencz hgné, szül. Waldstein Antónia grófnő, ugyszinte egy nevezetű nem kívánó jötevőné, a' sanylők budai intézetében három beteg ágyat, mindeniket ezer ezer pengő forinttal alapítani kegyeskedék. Melly magas lelki alapítványokért Ő hgségöknek leghőbb hála mondatik. Budán 1841-ki april 14dikén tartott ülése. K ü l k e y Henrik egyesületi titoknok.

(A' m. g a z d a s á g i egyesület mart. 13kán tartott nagy gyűlésének eredményei. Vége.) XIII. Köszönettel fogadtatott Skublics Károly tb. urnak ajánlata, miszerint az egyesület gyümölcs-kiállítására szives lesz évenként 's ön költségin küldeni gyümölcs-példányokat, továbbad a' debreczeni Collegium kertészének Vas Pál urnak szivessege, melly szerint az egyesületnek egy saját szerzeményű népszerű kertészkönyv kéziratával minden jutalom-igény nélkül kedveskedett 's azt az egyesület rendelkezési alá bocsátá. Ez vizsgálatul tárgyismerőkkel fog közöltetni. XIV. Köszönetét nyilvánítja az Egyesület még a' köv. küldeményekért is, jelesen a) azon gömöri ekeért, melly egyesületi alelnök Andrásy György gr. szivessegeből érkezett, 's egy ruhadlóért (hegyi eke) mellyel Mitrovsky Vilmos gr. sziveskedék az egyesületnek. b) Bezeredy Mihály tb. 's jószágigazgató és Stefanics András jánosházi gazdatiszt urak, értekezéseikért,

mellyek vizsgálat alá terjesztettek. XV. Márkus Dániel sz. balhási közbirtokos ur jelentése az általa feltalált kaszagépről előleges tudomásul vételvé, jelentő ur felszólíttatni rendeltetett, hogy annak mintáját is legyen szives megküldeni. XVI. Végül egyesületi alelnök Csapó Dániel ur, egy canadai szecs-kavágót mutatott be, mellyet pesti műszerész Schumann Jánosnál készítettett. E' szecs-kavágót, (melly már egyszerű 's csekély helyet foglaló szerkezetére nézve is figyelmet érdemel) a' gyűlés színe előtt megpróbáltatván, annak minden eddig ismert gyalog szecs-kavágókét felülmúlólag gyors működése kétségtelenné lön, mint mellyen két erős ember segélyével egy óra alatt negyvenöt mé-rő akár fél, akár egész hüvelyknyi szecs-kát apríthatni fel. Illy fényes próba-eredvény következtében az érintett henger-szerkezetű canadai szecs-kavágót az egyesület a' t. közönségnek ajánlatni rendelé, 's hogy annak birtokába kiki minél könnyebben 's olcsóbb áron juthasson, erre alkalmat nyújtandólag elhatá-rozá, hogy a' titoknoki hivatalba (melly f. e. Sz. György napjától kezdve az uri utca 454dik szám alatti Pyrker ház 1ső emeletében lesz) bérmentes le-vélbeli tudakozásokra, bővebb értesítés adassék, hol egyszersmind 60 p. ftjáv-al illy szecs-kavágót meg is rendelhetni. Kacs-kovics Lajos m. k. egyes. tit.

Munkács, tavasz hó 2kán. Tavasz hó 15kén vön kezdetet Beregszászban Bereg megye évnegyedes közgyűlése olly nagy közönség jelenlétében, millyent, tisztikar vagy követ-választási alkalmat kivéve, ritkán fogad keblébe tanács-ter-münk, tanujelöl annak, hogy nemességünk, melly a' püspöki pástorlevelek tartalmáról értesült, a' közdolgok vitelében nem hanyag 's nemzeti szabadságunk féltékeny öre. Némelly intézvények olvastatása után, elnök másodalispánunk a' vegyes házasság tárgyában érkezett levelek fölvetelével közkívánatot vélvén tel-jesíteni, a' keletkezendő vitatkozásoknál mérsékletet, a' hely méltóságával 's tárgy fontosságával öszhangzó komolyságot ajánlott vezérpontul. És Bereg nemessége rendszertét, szerénységet tanusítva, az illedelem 's törvényszerűség határit nem-hágtá át, hanem miután az Esztergom, Heves, Abauj, Borsod, Gömör, Már-maros, Pest, Vass és Zólyom megyei körlevelek (a' zalai ide nem érkezett) fel-olvastatván számos egyednek az áldás megtagadása elleni nyilatkozása iránt, kik közül többek beszédeinek azon részein, mellyekben az áldás-megtagadásnak tár-sas éltünkre hatása, és a' hazafiak nyugalmának jövődjerei veszélyeztetése élén-kül föstetett, meleg érzemény terült el, részvétet, javulását örömhangozban tu-datta volna, az áldás-megtagadásban sérelmet nemláló papság tagjait is, habár elveikben nem osztakozott, beszédeik azon helyein, hol a' szónoklat fentebb te-hetsége és erkölcsi szelid tanok mutatkoztak, többszörözve megjelenezte. Neve-zetes, hogy ámbár a' katolicusok és protestansok megyénk Rendei közt majd egyenlő számuak, 's mind két felekezetből számos nyilatkozott, mégis Bereg-ben egyetlen világi sem emelt védszót a' püspöki körlevelek mellett. Már a' fel-szólamlott megyék levelei olvastánál is eléggé nyilatkozott a' közvélemény, mid-őn az áldás-megtagadást sérelemnek vevő megyék levelei több helyein élénk sza-vakban tört ki a' helyeslés; az elnök mégis egyes szónokok vitatkozásinak sza-bad tért engedvén, azokat a' nagy közönség delutáni negyedfélig, midőn határo-zás vete véget az előterjesztéseknek, 's azonnapi tanácskozásnak, feszült figye-lemmel 's részvéttel kísérte. A' határozatban az iránti nyilvános ovástétel mellett, hogy a' csanádi püspöknek Rómában foglalkodása, melly országos küldetésből nem vön eredetet, a' római szék befolyása megismerésére soha ürügyül ne hasz-náltassék, 's annak bármilly eredményeit, előre is, a' magyar nemzet alkotvá-nyos szabadságai és törvényei ellenére semmi következtetést nem szülhetőknek ki-jelentvén — egyszersmind aggódva emlékeztvén azon gyászos következtésekre, mi-ket mult századokban a' vallásbeli egyenetlenségek mind külfazákban, mind or-szágunk keblében is okozának, 's nem láthatván, mit rejtsen a' kétes jövődjő ho-málya, nem, leginkább nyugtalan időszakunkban, midőn a' világ több részeiben nemcsak véleményi forrongások küzdenek, de habörü mozgalmak is fenyeget-nek, 's midőn vallási viszályok magvainak hazafiak közzé hintése, békés indu-latok felingerlése, főként olly rend részéről, mellynek népnevelés, hazai tör-vények 's azokat végrehajtó koronás Fejedlem iránti engedelmességre vezérlés legszentebb, 's nemesb hivatásaul tüzetek ki, kellő figyelmet ébresztne: Ó felsé-gre jobbágyi alázattal megkéretni rendeltetett, miszerint törvény-végrehajtói és ap. királyi hatalmánál fogva, a' római cath. egyházi rendet az 1790: 26. tör-vénycikk pontos megtartására hathatósan szoritni, 's annak erősen meghagyni méltóztassék, hogy míg törvényhozási uton a' vallás tárgyában további rende-lések nem létesülnek, a' haladó világosodás szellemével ellenkező minden vál-toztatástól, ovakodva pásztori levelel haladék nélkül vonja vissza. Az iránti megkéreték Ó felsége, hogy nyommasztó aggodalmiban trónjához járuló hű ma-gyarjait Pesten, az ország szívében, tartandó rendkívüli országgyűlésre öszsze-híván, a' vallás tárgyban fölterjesztett törvénycikknek szentesítésével az ország lakosit nyugtassa meg, és a' veszélyhozó ingerültséget hártsa el. Egy-zersmind elhatározoták, hogy a' megye keblében eddig történhetett esetek, mik-ben vegyes házasságoktól az áldás megtagadtatott, járásbeli fő szolgabírák által kinyomoztatván, az alispáni hivatalnak jelentessenek be, melly a' tiszt-ügyészi hivatal közbejöttével az illető lelkészt az áldásnak pótlólagos kiszolgáltatására intse meg, minek nem sikerülése esetében, vagy netalán ezental előfordulandók-ban az engedetlen, áldást kiszolgáltatni vonakodó egyházi személyek ellen, az 1647: 14. törvénycikk rendelete foganatosíttassék. Végre, hogy jövődjőben a' házasságokból keletkező kedvetlen kérdések mellőztessenek, az egyházi rend is az ellenszegülésre azon ürügyet, mintha egyházi tanjai 's lélekismérete ellen a' polgári hatóság intézkedéseinek teljesítése nem állana tehetségében, ne használ-hassa, jövő országgyűlésre utasításul fog adatni, hogy, mivel különben is minden nemű házassági per többnyire olly szeméremértő 's botránys kérdésekkel szö-vetkeznek, mik az egyházi rend nötlenségi állapotjával öszsze nem illők, a' ház-as-ságok általános minden vallásbeli felekezetre nézve elítélése, aziránt alkotandó törvény erejével polgári ítélőszékek hatóságára ruháztassék, 's ez indítvány az ország minden megyéinek pártoltatás végett megküldetni, az ellen-véleményű Esz-tergom és Heves megyék pedig elveiknek ezen megye általi el nem fogadása felöl alapokkal támogatott levélben értesítettetni rendeltettek. Busligeti.

(Ungmegyei közgyűlés határozati) Tavasz hó 27ik 's több napjain Ung-várott tartott megyei közgyűlés jegyzőkönyvének kivonata köv. (322ik szám) Beadván a' megye mérnöke a' mult évi úti munkákról jelentését 's a' f. évi munkálatok tervét több korszerű indítvány tételét; mellyeknek következmé-nyökül: 1) egy küldöttség az utak készítéséről 's a' készek jókarbani tartásá-ról véleményes javaslatát a' legközelebbi évnegyedes közgyűlésre beadandó, ne-veztetett. 2) „kötelességül tételét a' m. alispánnak, hogy rendes 's a' megye által megállapítandó jutalom mellett egy ahoz értő utépítést hozasson, 's a' mérnök által kimérendő távolságokra szinte a' megye által fizetendő utkaparók-ról (utjavítók) rendelkezék“. 3) „meghagyatott a' szolgabíráknak hogy az úti munkákhoz tapasztalt utbiztosokat alkalmazzanak.“ (343ik szám.) A' botrá-

nyos 's többször rablásra alkalmat szolgáltató házankénti koldulás eltörlését tárgyzó határozat megújítottván, kötelességükbe tételét a' szolgabíráknak, hogy a' járásaikban találtató munkatehellen nyomorultakat pontosan összeírják, azoknak tartásukra a' helységeket, mellyekben születtek, vagy ha egy hely-ségbeliek többen találtatnának, a' szomszéd helységeket is szorítsák, meg-hagyván e' végett a' helységek bírának, hogy mihelyt illy hízáló koldusokat vennének észre, azonnal lak-és születéshelyükre kísértessék vissza. *) Különö-sen Ungmegyénk központi városára nézve elhatározotatott, hogy az e' tárgyban küldöttség kezét fogva a' járásbeli szolgabíróval a' keblébeli koldusokat írja öszsze, osztályozza 's tehetlenségükhöz mért járandóságait a' szegényi pénz-tárból az illető pénztárnok által adassa ki 's a' mennyiben a' pénztár, leg-czélyszerűbb kezelés mellett is, kielégítő nem lenne, szólítsa fel a' helybeli lel-készeket, hogy hallgatóikat szószekeikből valláskülönség nélkül adakozásra buzdítsák, a' járás szolgabírája pedig jólelkű embereket választva adakozási iverket hordasson utcánként, 's a' pénztárnok mindezekről pontos számadá-sát az árva törvényszékének évenként adja be. — A' nagy hó-tömeg, melly he-gyeyinket 's téreinket egyiránt nyommasztá, aggodalmat keleszt keblünkben, hogy ismét zúlar önti el határitunkat, söpri el földmivelőink reményét; de a' halkau fejlődő tavasz melege csak lassudan oszlatván azt föl, enyészni kez-de az, mig a' szomszéd Bereg vgyében még tavaly megrongált töltéseken szá-guldozva kirohanó Tisza árjai megyénk vele határos részeit is elboríták. Azon-ban — bár a' duló elem, Zabolos megyével öszszekötő utvonalkat tetemesen megszagatta 's több hidat és házakat sodrott is el — pusztító hatalmát még sem érezteté velünk annyira mint tavaly; minden esetre pedig újabb leczkét adott a' vizek szabályozására. —

(K e c s k e m é t haladási tekintetben mart. fogytán) Korunk a' haladás kora! hangzik minden felöl. Szép tusanását adá ennek mart. 18kán a' helybeli ref. lyceumbeli tanuló ifjuság is, szeretve tisztelt tanítóját, Szabó Sándor urat, a' philosophia, paedagogia és politikai tanulmányok r. tanítóját, névpapja előestvé-jén görög tüzzel világított, 's hátaltes versekkel díszesített pyramis körül, nem rég alakult kisdud hangászokra által éjizenével végül pedig lelkes beszéddel tisztelvén meg. A' nevezett férfú, kinek a' r. lyceum műveltségi haladásban igen so-kat köszönhet, maga is zeneértő 's kedvelő lévén a' tanuló ifjusággal any-nyira megkedvelteté a' hangászatot, hogy a' növendékek ebben, fuvolyán, he-gedün 's egyéb hangszereken, mintegy négy öt hónap alatt meglepő előme-netelt tettek, segédül vételvé, egy pár órára hetenkint, csekély fizetéssel, egy német zenész az itt szállásozó ezred hangászkarából. Dicséretül legyen itt említve a' tanítói karnak és az iskolai előjáróságnak, hogy az ifjuságot a' hangászaton kívül, még egy mellék-óktató (Gömör F. ifju ügyvéd ur) által, rajzolásban és szépírásbeli gyakorlatban is kívánta részesíteni. Szerencsés az illy növendékség, mellynek az erkölesrontó kártya 's henyesség sajnos követ-kezményei helyett, illy léleknemesítő és szívkepező éledelet juta nyugóráiban! Öröm repesé keblünket keresztül, látván, egy két műkedvelő korszerű ok-tató mennyire viheti 's minökké bővílheti kevés idő alatt tanítványit; sajnál-tuk egyszersmind, hogy az ószerű tanításmód mellett, az ócska falak közt, mi egykor nem lehetünk szerencsések illyesekben részesülni. Szülék 's ti tehetős magtalanok, kiknek a' csevegő kisdud hangja szelid mosolylyal nem cseng füleitekbe, adakozatok illy nemes célra, megszugorgatott kincseitek-ből néha egykét fillért: csekély ajándékok szép gyümölcsöket termend, mi-ket a' haza köszönete dicsérettel jutalmazand!..... Megtekintők az egykori bódék 's deszkakerítések romjain nött domborúlaton emelkedő ref. lyceumot, melly fejt büszkén nyújtja fel magasba, de majd szárnyaszegettségén busong-va nyakgyöngyeit (értjük a' felsőbb rendű berakott ablakokat) tollaival befed-ni látszik; megtekintők oratoriumát 's még egészen föl nem allított könyvtá-rát, hol több régi festvény, ásványok 's jeles kezdetű pénzgyűjtemény viz-sgálgatása után, az előszobából beléptünk bold. Szánthó Márton urnak derék Ferenczink vésűje által honi fehér márványból örökített remek emléksobrá-hoz, melly a' férjén kívül leánya és unokája felett busongó özvegyet szép áldozatiért ezen falak közt halhatlanítja. Szent érzelmekkel válván meg e' gyász-szobortól, megszemelettük az ezt környező egyszerű könyvszekrények meglehetős tartalmát; felkerestük különösen az itten találtató régibb magyar könyveket, látni ohajtván, minő maradványi vagy régibb kincsei rejteznek itt nyelvünk-nek. Leginkább egy leveleg-kötetű, több kéz által czifrázva irt Graduale voná magára figyelmünket, mellyben elől hymnusok állnak cikornyás zene-hang-jegyekkel; továbbá különféle ünnepi énekek, Ádám siralma, Urunk szenvedése 's t. b. és a' psalmuszok kétféle régi fordításban. Kár az illy nyelvkin-cseknek ismételten 's mintegy elemetve heverniök 's az illyek gyűjtésére fön-álló magyar akademia keblébe nem jutniök, melly azokat régi magyar nyelvemlékeiben poraikból fölelevenitendé! — K i l é p t ü n k k o r e z uj falak közül, részint lelkesedve részint sebhét kobellel tekintgetünk föl a' roppant kezdetű, 's pénzhiány miatt talán még felszáradig is alig elkészü-lendhető tudományakra; 's azon gondolat fordult meg elménkben, hogy ha már Pesten főiskolát akarunk emelni, nemde még ezen falak emelkedése előtt kellett volna é az uj eszmének és tervnek agyunkban születnie? midőn az ezen félig meddig készült 's már is felben maradt épületbe vert költségek, valamint a' nagykörsi iskolaói is, nagyon könnyeden Pestre vándorolhattak

*) Ha t. Pest 's egyéb megyei hatóságok, városok és helységeik körükben szilárdul divatoztatnák e' rendeletet, így század részit sem látnók a' munkakerülő koldusok-nak 's különféle hazug örv 's állományok ürügyivel kéregető esalfa korhelyeknek, a' pesti jótékony nögyesületet és pestilakosokat sem ostromlaná annyi folyamodó 's hízáló, ha minden helység, város, hatóság v. megye önmaga tartaná valódi sze-gényeit, mint ez a' szatmári püspökség tisztánál uradalmában (Hevesmegyében) az ungi módra már sok év óta szokásban van másoktól is követendő dicséretes példaul. De míg a' Duna hátán 's a' szélrózsa minden sugáruitin szabadon szivá-roghat minden valódi 's ál-mazur vagy szükülködő Pestre 's egyebüv országszerte 's törvény vagy hatósági rendelet nem korlátozza ezt — addig főleg vidéki vásá-rink 's bucsujárásink folyvást hemzsegni fognak undorító 's alamizsnáért uton ut félen kiáltzó koldusoktól. A' szerk.

volna! De így vagyunk mi, szalmatüzi magyarok, mindennel; most, miután a lelkes Széchenyi gróf hatalmas zörgetésére hosszas álmodozásinkból felriasztva fölébredtünk, egyre másra akarnánk létesíteni mindent, a mit jónak, üdvös és korszerűnek képzelünk, akár van tehetségünk, erőnk vagy pénzünk, akár nincsen hozzá. Miként látszik, jelenleg az iskolakór lepe meg bennünket. N. Körös és Kecskemét versenyve kezdtek építeni közelebb egymás szomszédságában 's ezek még jóformán meg sem születtek, és már Pesten vágyunk újabbat emelni, mint hiszszük, amazoknak éppen nem szándékolt silányítására, kéregetésből, egészen megelégedkezve arról, hogy sem már több év óta fenálló pesti egyházunk homlokzatát bevégezni, sem az árviztől igen megrongált paplakot és iskolát kitatarozni nem bírjuk! . . . . . Kecskeméten, úgy hallatszik, nem sokára könyvnyomató-műhely is fog létesülni Sziládi ur főügyelete 's kormányja alatt, ki Pápáról szándékozik ide költözni, mely sajtóból mi a Kecskeméti Helikont, vagyis néhai Nagy István professor urnak a kecskeméti ref. iskoláról irt beces munkáját, helybeli érdekből is, à la Chronicon Budense, ohajtánok legelsőben is napfényre juttatni. E nyomtató intézet a városnak új díz kölcsönzend; úgy is eddig a tudósak előtt Kecskemét a tud. országában terra incognitának *) kereszteltetett. Vajjon már egy úttal nem volna é korszerű ötlet az is, ha a székes fejeváriak és komáromiak mozgásnak indult iskolájakat a tervezett főiskola első alapjál Pestre vándoroltatnák? — Kecskemétnek, igen kevés kivétellel, leginkább csak azon része csinosul és diszlik cserép-fedelű házakkal, melyet a magyar helységek és városok egyedüli szépítő biztossága, a nád és szalmatetők hajthatlan ellensége — a tűz — porig fölemészteni kegyetlen vala. Itt a másik pusztító elem, az árvíz, e homokban gazdag környéken csak névről ismertes: azért ennek csapásától nem retteghetnek. Mert az egykor bűdös párolgású, boldog emlékeztető Déli is, mely a felvárosnak szilipül szolgált, a városi Tanács gondoskodásából feltöltetvén, fákkal beültetve, mulató-és sétahelylyé varázsoltatott. Említendő még itt a kegyes atyáknak régi magtárként hosszan nyúlt félföldi tanodájok helyett egyházukhoz jobb izlettel csatolt emeletes új iskolák is, a szomszédságában fölemelt „Cserepes“ czimzetű, nem annyira jó mint nagy fogadóval; valamint alább a körösi kapunál dugaszban fekvő csinos zsinagóga is. Zolnereinek pedig, a kegyes Márhának, évtizedeken át fentartandja emlékeztető a körösi kapunál diszli márványkeresztén kívül, a főiskola mellett saját költségén épített kápolnácska. Említést érdemel az is, hogy a piac felső részét olly sokáig dísztelenített mézarszékek irgalom nélkül száműztek. Nem mellőzhetjük, hogy az itt közel álló, régi Koplaló romjain emelkedett csinos Casinót, melynek tán Pestre is beillő tágas tereme van, hol a helybeli szépek és vidor ifjak, télen át a táncvirgalmakban minden nagyvárosi fesz nélkül kényelmesen mulatnak, meg ne tekintsük, hol az előkelők a számos hirdaport külön szobákban figyelemmel olvasgaták. . . . . E sarképiletet három templommal szemközt, a legszebb kilátástól fosztja meg a kalvária és városház felé, azon régi, boltokul szolgáló hosszú roskadt épület, mely az öreg gyógyszer-tár 's ref. templom közt a ferenciek egyháza és a városház felé kötélstűk-képen terül el, a piaci kofáktól körülzibongva; mely a gyógyszer-tár melletti buzapiacson, a városház kerítéséhez építve, tözsér- csarnokká szépülhetne; 's, mint örömmel hallók, közelget is az idő, melyben e kívánatos terv létesülend! Hát ha még a ref. egyház kerítéséhez szorult néhány bolt is másuvá hordatnék: ekkor Kecskemétnek olly szép tágas piaca leendne, minő Szegednek és Fegyeházának van. Kávéházat a régi avulton kívül két újat léltünk, Zrinyit a Casino alatt füstösen Izrael fiaival tömve, és Király Sándorét saját házában néhány siheder ifjuval a tekeasztalnál; ez legcsinosbnak látszik mindnyája közt, de azon sajnós észrevétellel, hogy a bemenetnél álló üvegek és kancsók (így van ez a többiben, sőt még a casinóban is!) inkább vendéglőre vagy serházra figyeltetnek, mert a kozmás cikóriálé 20—25 krajczárért kívánatos nem levén, inkább az olcsóbb ser és bor kerestetik. Thalia bezárt templomát, melyet szinte Király Sándor ur telkén festett gránátos őriz, kérelmünkre sem nyitották meg. Az új, vagy Mária-várost, nem levén kedvünk a nagy sarat gázolni, ez uttal nem tekinthetjük meg. — A propos uraim! Kecskemétnek addig is, míg az országosan tervezett csatorna homokos földét nyaldosná, vagy valamely Sina-féle társulat égi sugalomtól megszállva, buczkaira vasutat büvölendene, hogy azokon termékeit a Duua és Tiszára kényelmesbben szállithassa, az itt ott csirázni kezdő szellemi tárgyakon kívül jó utakra — még pedig, csinált (denem ám széltől csinált — ut a kra leginkább van szüksége; mert lám miglen a sivatag homok közt hajózhathniok alkalom adatik, avagy vasúton repülhetni szerencsájök leend: Pestet nekik nolle velle meg kell látogatniok, vagyis más szóval, fuvarozniok; 's mivel nálunk ez még a levegőben nem történhetik, csak a földszínen kell megessni; de hogy kocsiveszély nélkül 's gyorsabban eshessék a szállítás, a kátyúkkal megáldott és buczkás utakat szükség megorvosolaniok. De fájdalom! az anyagi haladás, mint mindenütt honunkban, itt is ónlákon nehezkedik. Utczáit száraz szeles időkben porfelleg borítja, mint Pesten az országutat; vizenyős szakokban pedig térdig érő sár, és számtalan helyütt szekérdöntő 's tengelytörő bűdös dágvány sárfészkek dísztelenítik; mely kocsis és szekérdülés, keréklérés- vagy elakadásokat megszokva, az otthonos nép olly kedvtelőleg bámulja, mint mi a kötélen-tánczólokat; 's ezernyi káros dülés közt nem jut eszébe senkinek, hogy az illy vészes gödröket és sárfészkeket üdvös volna a budai, körösi, szolnoki 'stb. szőlőközökben alig meglábolható homoktengerből agyaggal vegyítve betölteni! Már e tekintetben 10—12 év óta Kecskemét éppen nem haladt előre; sőt talán, mint közelebb a Gergelynap vásár és

*) E bajnak, úgy hiszszük, mások, talán magok a tudós urak is lehetnek jó részben eszközlői; mert jelenleg a serdülő ifjuság fogékony itt is minden jóra 's nemesre, csak vezetők hiányzanak. Köleseynek itt is vannak tisztelői, sőt emlékére örömmel adakoznának, de azok összegyűjtésére Csányi urat v. egyiket a tanító urak közül felszólítani még ez ideig nem tartottat érdemesnek! Nem aratunk, hol nem vetünk. —

sárkor sajnosan tapasztaltuk, hátra felé megyen; mert az egykori még türehető 's járdaként szolgáló fenyűszálak is sok helyütt elkopván vagy eltűnőn, ujjakkal nem igen váltattak fel, sem nem pótolttak; minélfogvást a járáskelés sáros időben nem igen kívánatos. Vajha e szavak mélyen füleikbe hatnának azokuak, kiket e tárgy orvoslása közelebről illet, 's ne lenne szózatunk kiáltó szó a pusztában mind Kecskemétre mind vele rokon bajban sanyló közönséginkre nézve! Isten velünk. K. Cs. D.

Eszék, martz. végén. „Mult hó febr. 24ikén ritka ünnepélynek valánk tanuji. Wöber Antal cs. kir. altábornagy 's az 53ik gyalogezred tulajdonosa, ugyanis katonai szolgálata 50ik évnapiját üllé meg. Brűnek Károly őrnagy táborig díszszel járult e nap ünnepélyesítésére, 's az egész gazdag terítékű lakoma és szokott áldomasok fejezék be.“ —

Ausztria

Bécs, martz. 15. Kormányunk és a porosz mindent elkövet a béke fenntartására. Ausztriában jelenleg nem igen gondolhatni a csapatok mozgását 's e szerencsés fordulat következtiben a szándékolt ujonczozás is csak a besoroztakra szorittatik. A glaci-n ugyan mindennap gyakorolják a katonákat, de ezek többnyire magyarok, a magyar ezredek népe pedig most igen megritkult. A honvéd (Landwehr) sereg, melyet ezelőtt 4 osztályra csökentettek, most ismét hatra emeltetett. — Oroszországi hír szerint olt nem hiszik annyira a béke fenmaradását, 's mint beszélük, az orosz kormány azt nem is igen ohajtja. Annyi bizonyos, hogy a sereg-összszehuzást, mely azon esetre történt, ha Franciaországgal kiütne a háboru, nem szüntették meg, és Kiew körül 200ezer ember gyüvend össze. Hogy Ruszsiában már két évben szük volt a termés 's a serget könnyebb eltartás végett másuva kell rendelni, az csupán fogás. — Albert főhg Grätzbe, Károly pedig Mailandba utazott osztályához. — Redeczky gr. szeme gyógyulóban van hasonszenvi uton. —

Spanyolország

(Arguelles corteselnök. Elegy.) Madrid martz. 28ikán: „A választási vizsgálatokon ezuttal olly hamar átesett a cortes, hogy ma már tökéletesen rendezve volt az ülés, minélfogva elnökválasztáshoz fogott, mely díszes hivatalt Arguelles 118 szózáttal 6 ellen nyere el. A kedélyeket azonban még folyvást a kormányzósági kérdés izgatja, 's lehetlen előre megjósolni, mely nézeté leend a győzelem. A mérsékpártiak és republicanusok egy kormányzó mellett nyilatkoznak, a föllengősdiek ellenben három egyedre ohajtják ruházatni a kormányhatalmat. Illy értelemben naponkint magánygyülekeket tartnak vezéreiknél az egyes pártok, 's Espartero ez élénk zajgásban egészen semleg viseli magát, 's baráti körökben folyvást erősíti, miszerint alig várja, hogy a kormányzóság terheitől fölmentessék, mit azonban senki nem hiszen, mert mindenki tudja, hogy legforróbb vágya egyedüli kormányzóság után törekszik, mit azon körülmény is tanusít, miszerint a katonaság éppen nem tágit Madrid környékéről, ámbár szinleg egy ezred már parancsot kapott Aragoniába indulásra. Valenciában egy ember fényes nappal falragaszt függeszte föl, 's nyíltan republicáról értekezik egyszersmind halállal fenyegetvén mind azt, ki azon papirt onnan leszakasztni merészlené. — Espartero e napokban Izabella királyné rendkeresztjével díszesíté azokat, kik magokat a szeptemberi zendülésben kitüntették. A pénz szüke annyira nyomasztó már, hogy a katonaság csak február első felére kapá meg zsoldját, a többi tisztviselő pedig mindeddig fizetés nélkül kénytelen szolgálni. — Alvarez Miranda, corteskövet, az előleges ülésben nyilvánítá, miszerint az alkotvány olly erőtlennek nyilvánult, hogy nem egyes javitgatásokról, hanem inkább egészen újról kellene gondoskodni. Szavai nagy zajt okoztak; de következmény nélkül maradtak.“ —

Franciaország

(Paris megerősítettése. Elegy.) Paris, april 2ikán: „Dreux-Brézé igen hevesül kelt ki martz. 31ikén Paris megerősítettése ellen, többi közt mondván: „Szabadelmű kormány bástyaoezet közé szorittatva teljességgel nem létezhetik. A kereskedés, ipar, művészet 's gazdagság a veszély pillanatában Parisból azonnal távozni fognak, 's a főváros ótalmazására fölemelendő falak talán majd csak szabadsága sirját fogják körülzsegyélni.“ Tegnap végre az egész törvényjavaslatot 62 szónyi többséggel minden módosítás nélkül elfogadá a pairkamra. — Ma, miután már egyes részekben az irodalmi tulajdon ügyében majd valamennyi kormányindítványt elfogadá a követkamra, szavazásra jutván az egész törvényjavaslat, azt 46 szónyi többséggel elmullozte, 's így annyi küzdelem után e czélszerű rendszabály végre mégis megbukott. — Nyilvános helyeken folyvást kamrafólosztatást rebesgetnek, ámbár a miniszeriség egész erejéből ellenkezőt szeretne a közönséggel elhitetni. — St. Aulaire gr. bécsi követi állomását a londonival fogja fölcserélni, helyére pedig Bresson gr. menend Berlinből, kinek utódja még nincsen tudva. — Lilleben artézi kutat furtak, melyből forróvíz ömlik. — Darmés anyját titkos fogságra viték, hol már több pair értekezett vele. — Jól értesülve lenni szokottak előadása szerint a nagy hatalmak közt semmi újabb szerződési terv nem forog szönyegen a keleti ügyre nézve, mivel annak végső eldöntetése most már csupán a szultántól és Alitól függ. A nagy hatalmak közti alkudozások és tanácskozások ezuttal csupán azon tengerszorosak hajózhathására vonatkozték, miket eddig a porta tetszése szerint bárki előtt is zárva tarthatott. Ez azonban most csak tervvázlat még, 's létesülése a porta befolyása 's helyeslése nélkül nem mehet véghez. — Beszélük, hogy Ali Egyiptusról Ibrahim számára le akar mondani; mi azonban még további valósulásra vár. — Vaucluse megyében szinte törtétek némmelly zavargások; melyek azonban minden következmény nélkül maradtak, 's azon véleményre szolgáltak alkalmul, miszerint mindezt, mind a marseillei zavargást a kormány maga idézte létre, hogy a pairkamrai ellenzést Paris megerősítettése ügyében gyöngítse.“ —

(A keleti kérdés még most is aggasztó. Elegy.) Paris, april 2ikán: „Londonbul érkezett legújabb híreink tetemesül esökkenték azok reményit, kik azt hívék, hogy a keleti kérdés már tökéletesen meg van fejtve. Naprul napra

ujabb 's előre nem láthatott nehézségek látszanak e' remény ellen tornyosulni, miknél fogva igen is valószínű, hogy a' nagy hatalmak még a' Dardanellák egyszerű kérdésében sem fognak vélemény-egyenlőségre jutni. A' körülmények parancsolólag kívánják minden hatalom külön föllépését; ez esetben mindazáltal az egyesek érdekei oly ellentétesen fognak mutatkozni, hogy az elégtelenség viszonyos kieszközlése még sulyosabbá fog válni. E' bonyolult állapotot leginkább Ponsonby l. ügyetlen makacosságának tulajdonítják, mely annyira ment már, hogy talán általánosan kívánt visszahívása sem fogja elég gyorsan orvosolhatni a' bajt. — Darmés anyját többszöri vallatás után ismét szabadon bocsáták. — Déli franciaországi hírek szerint a' marseillei zavargók azon Raymondnak czimborái, kit Montpellierben fenyegetések melletti pénzesikarás miatt elfogtak. A' marseillei merény előtt néhány nappal több gyanus ember járt szerte a' vidéken, vörösszalagu kalapokkal, 's minden falusi csaptszékben e' szókkal üdvözlék a' borozókat: „Ki akar republicára aláírni?” E' kérdésre néhányan keresztvonalukat tevék az ív alá, 's ezzel mindennek vége lett. — A' parisi gr. keresztelésire nagy készüléket tesznek.“ —

Törökország.

(Egy görög levele.) Kreta, márt. 6. A' szyriai események reményt nyújtottak Kreta lakosainak, hogy régi szabadságukat újra kivíthatják. E' reményben még inkább megerősítette őket a' kormányzó basa viselete, ki nem bizván a' szultánhoz vonó törökökben, azok féken tartatására fegyvert adott a' görög főnökök kezibe, kiknek segítségével által uraságát még M. Ali megbukása esetében is megalapítani reménylte. Ezután a' basa meghiusítá a' török özszeesküdték tervét. De most a' körülmény megváltozott. A' görögök t. i. kijelenték a' basának, hogy ők a' szultán keresztyén szövetségi ellen soha sem nyújtanának segédkezet, minek eredménye az lön, hogy a' basa bizonyos föltételek alatt meghódolt a' szultánnak, 's a' görögöktől visszahívta a' fegyvert. Ezek azonban kijelenték, hogy arra nekik szükségök van a' török elnyomók erőszakoskodása elhárítása és szabadságuk kivívása végett, minek gyámolítását az európai szövetséges hatalmak résziről is várják. Eleven emlékezetökben van még a' török részről 1824 ki kegyetlenkedés, mikor nőiket, gyermekeiket megfertőztették 's bénították, papjaikat meggyalázták és gyilkolták 's az elvágott görög főkből tornyot raktak; hogy ez többé vissza ne térjen, annak eleit akarják venni. Legkevésbé sincs szándékjokban azon kegyetlenséget megboszulni; fegyveres föltámadások egyedüli és végcélja: a' zsarnok járom lerázása, szabadság és törvényes állapot kivívása, mit a' törökök is élvezendnek. E' megbecsülhetetlen kincsért férfiasan harcolnak, vagy mindegy lábig elvesznek. A' görög főnökség ezen értelet nyilatkozta oly viszhangra talált a' Görögországba kivándorlott kretaiak közt, hogy csapatostul tódulnak vissza hazájokba földieik segítségire. Katonai nyugalmas tartással állnak Kreta hősi bátorságu lakosi a' törökök ellenében, kerülük a' vérontást, de el vannak szánva igaz ügyökért életre halálra harcolni. Ha a' török kormány megadja kívánságukat, békésen szakad vége a' dolognak. Most végre a' keresztyén világon a' sor, hogy egy régóta eltapodt nagy szívü szigeti nép javára közbejárulván, régi tartozását lefizesse. Nem hozzuk fel Kreta régi korát, midőn a' miveltés és művészet ott úgy virágzott, mint másutt; nemcsak a' közelebbi multra, azon férfiakra emlékeztetjük Európát, kik a' 14, 15 és 16dik században, a' világot ismérteikkel gazdagították, és szünet nélkül abban fáradoztak, hogy a' görög miveltésért Európa egyéb részeibe is átültessék, oly férfiakra, mint Zereharia, Kullergis, Demetrios, ki egy utóbbi Khalkokondylással Homer munkáji első kiadását eszközölte. Ezen és más halhatatlan férfiak unokái és utódi azok most, kik epedve Európára tekintnek, hogy mozdul é ottan erős baráti kéz a' nemes, szánakozásra méltó Kreta gyalázatos zsarnokjáromtul leendő megszabadítására. —

Alexandriai levél szerint M. Ali megkérdezté Napiert az iránt: elfogadja é a' szultán fermanját, vagy ne? Napier nyíltan kimondá, hogy azt nézete szerint ne fogadja el, mert Anglia annak foganatóságában a' szultánt gyámolítani sohasem fogja. Alinak a' szövetségesek viselete sem tetszik, azért Napiertől igen hidegen vett bucsut, minek okát ez midőn kérdezté Boghos beytől, ez azt felelé, hogy Alit nagyon boszantja a' török kötődés. Napiert az alkirály igen becsüli 's annak jeléül gyémántos szelenczével ajándékozta meg. Napier azt mondá, hogy egy angol illy módon nem fogadhat el ajándékot, és visszaküldötte Alinak. — Ugyanezen levél szerint Ibrahim b. egészsége a' sok kicsapongás következtében annyira meg van rongálva, hogy halála nem sokára elkövetkezik. (?) — Candia szigetén a' zavargást francia és orosz ügyvivőknek tulajdonítják. — A' damaskusi keresztyének a' zsidók ármánykodásai ellen panaszkodnak. — Konstantinápolyban márt. 17kén meglehetősen erejü földrengés volt, de kárt nem tett. — Hir szerint a' londoni conferentia feloszlott, mivel az egyiptusi kérdést bevégeztnek tekintik 's így most a' szultán és Ali magok végezhetik el a' pört. Hogy ezen hir nem alaptalan, az is bizonyítja, hogy a' szultán az angol királynéhoz, porosz királyhoz, ausztriai és orosz császárhoz saját kezével írt, 's további részvételre és segítségre kéri meg őket. —

Külföldi elegyhir

A' porosz kormány Berlin és Potsdam közt villanyos-magnezi táviróval (telegraffal) tétet próbát, mi ha sikerül, mindenütt azt állítat. — A' porosz pénzügy becsületes kezelését mutatja, hogy a' háborui kilátás daczára sem haladja meg a' hadsergi költség a' múlt éveket. — Azaargaui zárda-eltörlés ügyében, a' gyűléstől kinevezett választmány még nem tön jelentést, de mint mondják, a' zárda-eltörlést nem találja öszszeférőnek a' szövetségi szerződés 12d. cikkével. — A' német szövetség 1840ki oct. 22től számítva, 20 esztendőre biztosítékot adott Jean Paul munkáji utánnomatása ellen. — A' brandenburgi országgyűlés példája szerint a' vestphaliai sem közlötte még eddig munkálkodása eredményit, de a' kormánylap koronkint közli a' danzigi, boroszalai, stettini, merseburgi és poseni országgyűlés jegyzőkönyvei kivonatát. Ezen kivonatok

szerkesztését az illető országgyűlés választmány által viszi 's azon nyilványosság, melyet a' király a' mostani országgyűléseknek adott, nem marad üdvös következmény nélkül. Raczynsky gr. teljes erejével ellen-munkálkodik a' porosz országi RR. megalapítása eszméjének, mert szerinte csak úgy marad fen Posenben a' lengyel nemzetiség, ha az egész tartományi elkülönöztségekben marad. — A' boroszalai káptalan márt. 26kán választotta meg a' püspökségre kijelöltek; kiket először a' király elibe kell terjesztnie, 's onnan visszaküldetvén, választhatja meg a' püspököt. — M. Ali Kairóba ment, hol Ibrahimmal nagy haditanácsot tartand. —

Svédországban a' parasztrend csak egy kamrát akar. — A' szultán beteges. Az osztrák, porosz és moszka követ (l. feljebb) oly hangon nyilatkozott Ponsonby l. viselete ellen, hogy az alig fog helyén maradhatni. — A' czár egyik ukája 10 rubelt ró félvenként minden orosz alattvalóra, ki külföldre utazik. — Maltából 8 angol sorhajó parancsot kapott Gibraltarba vitorlázni. — St. Jean d' Acrei kormányzóvá Ausztria közbenvetésére az igen becsületes Szelim b. nevezetelt. — A' washingtoni középponti hatóság az országot védelmi karba helyezteté, a' tengeri erő szaporítására 500ezer dollárt, vaterősítésre pedig 1,678,000ret rendelt. A' képviselők háza 1,060,810 dollárt adott a' floridai háboru folytatására. — A' mexicói köztársaság szerződést kötött Angliával a' rabszolga-kereskedés elnyomására. — A' kölni érsek Vischering erőnek erejével vissza akar megyejébe térni, miáltal a' szent szék 's porosz kormány közti egyezkedést nehezíti. — A' wiesbadeni országgyűlést márt. 20kán nyitották meg. — Kormány parancs következtében Hannoverában 5 esztendőstül 10ig minden lovat megszámláltak, 's jóságát, hibáját, feljegyezték. Más utóbbi parancs következtében minden lovat, csikó vagy vén, jó vagy rossz, özszeirtak. — Hirszerint a' hannoverai kormány Herzbergben 200ezer fegyvert rendelt meg. — Kühnapfelt, a' porosz püspök gyilkosát, Braunsbergben keréktörésre ítélték, 's midőn az ítélet felolvasása után Dullto törvényszéki igazgató kérdezte tőle: akarja é az ítéletet föllebb vinni, 's a' királyhoz kegyelmért folyamodni, azt felelé: „Oh nem! gyakran fájt a' fogam, azt a' kerék örökre megszünteti.“ Néhány hét óta elfogadja a' lelkes látogatását, udvariasan beszél vele, de ha elmegy, kikaczagja. — Samos szigeten nyugtalanság ütött ki, 's a' porta néhány hajót szándékozik oda küldeni a' esend visszaállítására végett. — Beshir emir kéri a' portát: engedné meg neki Konstantinápolyban a' letelepülést. — Az éjszak-amerikai hirlapok hadi hangon beszélnek, 's a' nagy készülés az angol kikötőkben oda mutat, hogy Anglia nemcsak diplomatikai uton akar az egyesült státusokkal alkudozni. Harrison táb. Pittsburgban tartott beszédében elutasítá magát azon vádat, mintha barátja volna a' négerfelszabadításnak. — Az egyesült státusok hadi ereje 12ezer rendes, és 1,503,592 polgárkatonából áll, a' tengeri erő pedig 68 hadi hajóból. — A' porosz király rendelete következtében a' tisztviselők ezután csak bírói ítélet után tétethetnek ki hivataljokból. — Ujgranadát polgári háboru dulja, 's 20 tartomány közül 15 támadt föl a' középponti kormány ellen. — A' turini katonai akademiában a' növendékek az első és második parancsnok hívtánsága miatt ezek ellen özszeszövetkeztek, mi világosságra jöven, annak föindítója két évi várbüntetésre ítéltetett, és semmi közhivatalt jövendőben nem viselhet, a' többi társ lágyabban fenytetett. — Azon egy millió piastert, mit a' szultán Rezsid basának ajándékozott, sokan hivatalábúli utravalónak tartják. — A' druzok nem akarnak az új kormányzónak engedni, 's az öreg Beshir emirt kívánják vissza. — Azon hirre hogy Candia felzendült, a' marmorizai öbölben hét angol és egy ausztriai hadihajó vitorlázott oda. — M. Ali nem engedte közhelyen kihirdettetni a' szultán fermanját, mivel, ugymond az által engedetlenség gyanujába esnék, holott pedig ő mindig a' legnagyobb készséggel hódolt a' szultán akaratának. — A' török hajóhadon volt 23ezer emberből, csak 10ezer érkezett Konstantinápolyba, a' többi Egyiptusban elveszett. — Belgiumban a' ministerség ingó lábón áll, egyik rész maradását, másik elbocsátását sürgeti.

Legujabb. A' montenegróiak és ausztriai határőrök közt véres viadala került a' dolog, melyben egy ausztriai kapitány halálos sebet kapott. — A' pápai beszéd következtében a' spanyol jogminister minden közlekedést rögtön megszüntetni kívánt a' szentszékekkel; a' többség azonban rendkívüli követtség által határozá el a' baj- orvoslást megkísérteni. — Espartero állását mindinkább veszélyeztetik a' föllengődiek, kik mindent elkövetnek, hogy egyedüli kormányzó ne legyen. — Az egyesült Canadában első parancsszóra 26 ezer főnyi angol sereg állhat talpon. Miután az angol kormány M. Alit-lealázta, most Storhard udvari metsző által egy bronzban és ezüstben metszett emlékpézt készített neki, mint a' tudományok és kereskedés helyreállításának Egyiptusban, és mint a' vallásos türelem ótalmazójának. — A' schweizi gyűlés a' nélkül, hogy eredménye volna, berekesztő beszéd nélkül elhalasztott. — Márt. közepe táján Athene körül még nagy hó volt. — Hir szerint Mezopotámia és Kurdisztán felzendült a' porta ellen, magát szabaddá tenni akarólag. — Teherani tudósítás szerint az Anglia és Perzsia közt fenforgott viszátkodás egészen ki van egyenlítve, mivel a' shah késznek nyilatkozott az utolsó háboruban elfoglalt Gurian erősséget az angoloknak visszabocsátani. Ennek következtében az angol követ vissza is tért Teheranba. — Bairuti hírek szerint *Széchenyi Andor* gróf lovas kapitány, ki Jochmus tábornokkal 's Dumont főhadnaggyal Damaskusba szándékozott rándulni, ez utjában mirigy-vészbe esett 's csakugyan Damaskusban, hol ez öldöklő kórság nem uralkodik, Merlato cs. k. consul házában meghalálozott. Kora elhunyna e' derék haditiszt földünknek Szýriában közsajon tárgya. Dumont főhadnagy önléte koczkázatásával a' leggondosabban ápolta beteg bajtársát 's fegyverrokonát végső lehelletige.

Gabonaár: April. 16kán: tisztabuza: 185 — 163; kétszeres: 136 — 120 rozs: 125 — 110; árpa: 105 — 190; Zab: 86 — 70; Köleskása —; kukorica: 100 — 96. pesti. m. v. garas. —

Dunavizállás april 16kán: 6' 6" 6" a' zerus felett.